

SMJERNICE ZA KVALITETU U DRŽAVNOM ZAVODU ZA STATISTIKU

studeni 2022.

Sadržaj

Predgovor	3
Popis kratica	4
Uvod	5
Institucijsko okruženje	6
Statistički procesi	11
Statistički rezultati	15
Popis literature	19
Popis mrežnih poveznica	20

Predgovor

Kvaliteta statističkih proizvoda i usluga glavna je okosnica poslovanja Državnog zavoda za statistiku (u nastavku teksta: DZS). S obzirom na to da obnašam dužnost glavnoga državnog statističara, moja je odgovornost osigurati sve potrebne preuvjete kako bi se, u skladu s međunarodnim i europskim standardima te zadanim rokovima, korisnicima na raspolaganje stavili statistički podaci visoke kvalitete, prikladni za različite analize i donošenje utemeljenih odluka.

Budući da statistika odražava stanje u društvu i da je podložna stalnim promjenama, potrebno je kontinuirano brinuti o ovome "živom organizmu" kako bi se pridobilo povjerenje javnosti. Stoga je u pripremu ovih smjernica uloženo puno statističkog znanja, vještina i truda jer je jedan od ciljeva DZS-a promicati visoke standarde statističke kvalitete, koji nisu bitni samo za statistički sustav Republike Hrvatske, nego i za statistički sustav svih država članica Europske unije.

Smjernice su alat koji će pomoći DZS-u kao glavnom nositelju, diseminatoru i koordinatoru sustava službene statistike Republike Hrvatske i glavnom predstavniku nacionalnoga statističkog sustava pred europskim i međunarodnim tijelima nadležnima za statistiku kako bi ispunio zahtjeve kvalitete iz Kodeksa prakse europske statistike (u nastavku teksta: Kodeks).

Nadalje, ovim smo dokumentom osigurali i dosljednost informacija o hrvatskoj statistici te smo korisnicima omogućili da sami procijene razinu kvalitete te primjenjivost statistika u skladu s njihovim potrebama.

Želja nam je da primjena odredbi ovog dokumenta zaživi među korisnicima statistika.

GLAVNA RAVNATELJICA

Lidija Brković

Popis kratica

CROMETA	središnja baza metapodataka
DZS	Državni zavod za statistiku
ESF	europski strukturni fondovi
ESMS	Euro SDMX struktura metapodataka
ESQRS	ESS-ov standard za izvještaje o kvaliteti
EZ	Europska zajednica
GPP	Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske
GSBPM	generički model statističkoga poslovnog procesa
ISCED	Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja
ISCO	Međunarodna standardna klasifikacija zanimanja
ISIS	integrirani statistički informacijski sustav
IT	informacijske tehnologije
NACE	Statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u Europskoj zajednici
NN	Narodne novine
POMI	naziv aplikacije i baze kvalitete
PSA	Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske
PUK	potpuno upravljanje kvalitetom
SIMS	Jedinstvena struktura integriranih metapodataka

Uvod

Razvoj statističkog sustava složen je postupak koji zahtijeva stalni dijalog s korisnicima statističkih podataka, davateljima podataka te ostalim nositeljima službene statistike koji sudjeluju u razvoju i proizvodnji službene statistike, sustavnom praćenju i primjeni međunarodnih standarda te osiguranju ostalih odgovarajućih izvora podataka.

Usmjerenost na kvalitetu službene statistike zajamčena je Zakonom o službenoj statistici, koji propisuje temeljna načela službene statistike, i Kodeksom prakse europske statistike (u nastavku teksta: Kodeks). U razvoju, proizvodnji i diseminaciji službene statistike se, osim temeljnih statističkih načela, primjenjuju i načela Kodeksa koja upućuju na učinkovito institucijsko okruženje, optimalne statističke procese i kvalitetne statističke rezultate¹. Riječ je o autonomnom instrumentu utemeljenom na 16 načela koja obuhvaćaju institucijsko okruženje, proizvodne statističke procese i statističke rezultate.

Za svako od načela propisan je skup pokazatelja dobre prakse i standarda koji pružaju smjernice za ocjenu primjene Kodeksa, čime se posljedično povećava transparentnost Europskoga statističkog sustava.

DZS je kao glavni nositelj, diseminator i koordinator sustava službene statistike Republike Hrvatske i glavni predstavnik nacionalnoga statističkog sustava pred europskim i međunarodnim tijelima nadležnima za statistiku svjestan koliko je kvaliteta statističkih procesa, proizvoda i usluga bitna za kontinuirani razvoj i unaprjeđenje statističkog sustava. Stoga je namjera promovirati ove statističke smjernice kao pomoćno sredstvo onima kojima statistika nije glavna djelatnost, ali svojim neizravnim sudjelovanjem pridonose poboljšanju kvalitete ukupnoga hrvatskoga statističkog sustava.

Smjernice za kvalitetu DZS-a slijede iste naslove kao Kodeks, a to su:

1. institucijsko okruženje
2. statistički procesi
3. statistički rezultati.

Za svaku od tri navedene teme predstavljena su načela u sažetom obliku, uključujući niz smjernica za provedbu načela.

Kako bi dokument ispunio svrhu, smjernice su prilagođene hrvatskom okruženju te je Kodeks prilagođen proizvodnji službene statistike u Republici Hrvatskoj. Svaka je smjernica definirana skupom kriterija i uz svaku su smjernicu navedeni primjeri dobre prakse.

S obzirom na to da je člankom 5.a Uredbe o europskoj statistici br. 2015/759 od 29. travnja 2015. propisano da čelnik nacionalnoga statističkog ureda treba izraditi nacionalne smjernice kvalitete u statistici i time osigurati kontinuirani razvoj, proizvodnju i diseminaciju europske statistike unutar nacionalnog statističkog sustava, pratiti i preispitivati njihovu provedbu te kontinuirano raditi na unaprjeđenju kvalitete po svim načelima Kodeksa, ovaj je dokument još jedan doprinos trajnom unaprjeđenju kvalitete statističkog sustava Republike Hrvatske.

¹ Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2021. – 2027. (str. 10)

Institucijsko okruženje

Institucijski i organizacijski čimbenici znatno utječu na učinkovitost i vjerodostojnost statističkog tijela koje razvija, proizvodi i diseminira europske statističke podatke. Relevantna su sljedeća načela: profesionalna neovisnost, koordinacija i suradnja, ovlasti za prikupljanje podataka, primjerenost resursa, predanost kvaliteti, statistička povjerljivost, nepristranost i objektivnost.

NAČELO 1. Profesionalna neovisnost

Profesionalna neovisnost statističkih tijela od ostalih političkih, regulatornih i upravnih odjela i tijela te subjekata iz privatnog sektora osigurava vjerodostojnost europske statistike.

NAČELO 1.a Koordinacija i suradnja

Nacionalni statistički uredi i Eurostat osiguravaju koordinaciju svih aktivnosti razvoja, proizvodnje i diseminacije europskih statistika na razini nacionalnoga statističkog sustava, odnosno Europskoga statističkog sustava. Statistička tijela aktivno surađuju u okviru partnerstva Europskoga statističkog sustava kako bi se osigurali razvoj, proizvodnja i diseminacija europskih statističkih podataka.

NAČELO 2. Ovlasti za prikupljanje podataka i pristup podacima

Statistička tijela imaju jasne pravne ovlasti za prikupljanje informacija i pristup informacijama iz različitih izvora podataka za potrebe europskih statistika. Upravna tijela, poduzeća i kućanstva te javnost u cjelini mogu se primorati da, na zakonskoj osnovi, a na zahtjev statističkih tijela, dopuste pristup ili prosljede podatke za potrebe europske statistike.

NAČELO 3. Primjerenost resursa

Resursi kojima raspolažu statistička tijela dovoljni su za ispunjavanje zahtjeva europskih statistika.

NAČELO 4. Predanost kvaliteti

Statistička tijela predana su kvaliteti. Sustavno i redovito utvrđuju prednosti i nedostatke kako bi kontinuirano poboljšavali kvalitetu procesa i rezultata.

NAČELO 5. Statistička povjerljivost i zaštita podataka

Tajnost davatelja podataka, povjerljivost informacija koje pružaju, njihova upotreba isključivo za statističke svrhe te sigurnost podataka potpuno su zajamčeni.

NAČELO 6. Nepristranost i objektivnost

Statistička tijela razvijaju, proizvode i diseminiraju europske statistike, poštujući znanstvenu neovisnost na objektivan, profesionalan i transparentan način, kojim se sa svim korisnicima postupa jednako.

SMJERNICE	KRITERIJ	PRIMJERI DOBRE PRAKSE
<p>1. Izrada europskih statistika stručna je i neovisna. Korisnici bi trebali biti sigurni da se statistika proizvodi objektivnim metodama neovisno o političkim i ekonomskim interesima.</p>	<p>1.a Uspostavljen je pravni okvir koji ustrojstvenim jedinicama DZS-a omogućuje samostalnost.</p>	<p>Zakonom o službenoj statistici (NN, br. 25/20.) uređuju se temeljna načela službene statistike, uključujući profesionalnu neovisnost. Definiraju se kriteriji kvalitete koji se primjenjuju i pokrivaju organizaciju, status, zadatke i koordinaciju sustava službene statistike.</p> <p>Strategijom razvitka službene statistike Republike Hrvatske 2021. – 2030. godine (NN, br. 29/22.) utvrđeno je institucijsko okruženje i organizacijski čimbenici.</p>
<p>2. Čelnik nacionalnoga statističkog ureda ima potpunu odgovornost u vezi s primjenom statističkih metoda, standarda i postupaka te sadržajem i periodikom objavljivanja statističkih publikacija.</p>	<p>2.a Uspostavljeni su transparentni postupci koji čelniku nacionalnoga statističkog ureda omogućuju da samostalno upravlja statističkim sustavom.</p>	<p>Na temelju članka 17. stavka 1. Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20.), glavni ravnatelj DZS-a u obavljanju svojih zadaća, utvrđenih ovim Zakonom i člankom 5.a stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 223/2009, stručno je neovisan u skladu s člankom 5.a stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 223/2009.</p>
<p>Odluka o metodama, periodici objavljivanja statističkih podataka i sl. isključiva je odgovornost statističke jedinice koja se bavi proizvodnjom statistika. Svaki je statistički podatak, poštujući i slijedeći pravila struke, zaštićen od eventualnoga političkog utjecaja.</p>	<p>2.b Potencijalno razrješenje voditelja jedinice za izradu statistika ne smije dovesti u pitanje profesionalnu neovisnost jedinice.</p>	<p>Uspostavljen je sustav službene statistike koji omogućuje kontinuiranu proizvodnju statistika u skladu s programskim dokumentima.</p>
	<p>2.c Izbor metoda, standarda i postupaka te sadržaj i dinamika objavljivanja statističkih podataka isključuje sve oblike političkog utjecaja.</p>	<p>Neovisnost službene statistike Republike Hrvatske utvrđena je Zakonom o službenoj statistici (NN, br. 25/20.), a samim time zagaraniran je i svaki oblik političkog utjecaja.</p>
<p>Uspostavljena je koordinacija svih aktivnosti razvoja, proizvodnje i diseminacije europskih statistika na razini nacionalnoga statističkog sustava.</p>	<p>2.d Osnovan je Odbor za sustav službene statistike Republike Hrvatske, koji se sastoji isključivo od predstavnika nositelja službene statistike Republike Hrvatske.</p>	<p>Člankom 26. Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20.) propisano je osnivanje Odbora za sustav službene statistike Republike Hrvatske radi koordinacije te osiguranja učinkovitosti i kvalitete pri razvoju, proizvodnji i diseminaciji službene statistike Republike Hrvatske.</p>
<p>3. Poduzete su fizičke, tehničke i organizacijske mjere kojima se osigurava korištenje povjerljivih podataka isključivo za statističke svrhe.</p> <p>Zaštita osobnih podataka od zlorabe ključna je za uspostavljanje povjerenja i kod fizičkih i kod pravnih osoba. Štoviše, to je preduvjet za pristup podacima i njihovu upotrebu na dugi rok, čime se stvaraju preduvjeti za postizanje visoke razine kvalitete kod pripreme i izrade statistika. Prikupljeni podaci o fizičkim i pravnim osobama koriste se isključivo za statističke svrhe i iskazuju se u zbirnom obliku. Prikupljeni podaci ne smiju se ni koristiti ni prosljeđivati drugim osobama ili tijelima radi utvrđivanja prava i obveza izvještajnih jedinica (kao što su upravne, pravne ili porezne</p>	<p>3.a Poduzete su fizičke mjere predostrožnosti pomoću kojih se nadzire sigurnost podataka i onemogućuje povreda povjerljivosti podataka.</p>	<p>U skladu s odredbom članka 20. stavka 4. Uredbe (EZ) br. 223/2009 o europskoj statistici i odredbom članka 71. Zakona o službenoj statistici, DZS poduzima sve potrebne regulatorne, administrativne, tehničke i organizacijske mjere kako bi se omogućila fizička i logička zaštita povjerljivih podataka.</p> <p>Javno su objavljeni Naputak o načinu zaštite povjerljivih statističkih podataka u DZS-u (NN, br. 78/21.) i Naputak o pravilima i metodama zaštite pri diseminaciji službenih statističkih podataka DZS-a (NN, br. 78/21.).</p>
	<p>3.b Prate se i nadziru svi pristupi povjerljivim podacima u statističkim bazama podataka.</p>	<p>Pravilnik o pristupu povjerljivim podacima DZS-a unutar sustava službene statistike (NN, br. 59/21.)</p>
	<p>3.c Postavljena je jasna razlika između podataka koji su prikupljeni i obrađeni za</p>	<p>DZS vodi Registar poslovnih subjekata koji je ujedno i administrativni izvor podataka.</p>

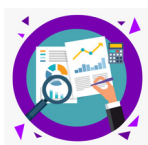
SMJERNICE	KRITERIJ	PRIMJERI DOBRE PRAKSE
<p>svrhe) ili za provjeru izvještajnih jedinica.</p>	<p>statističke svrhe i podataka koji se koriste za druge svrhe, npr. administrativni podaci.</p>	<p>Zasebno je za statističke svrhe uspostavljen Statistički poslovni registar.</p> <p>DZS ima jasno definiranu politiku koji se podaci mogu koristiti javno, a koji se mogu koristiti samo za statističke svrhe.</p>
	<p>3.d Pristup povjerljivim statističkim podacima za znanstvene svrhe vezan je zakonskim, fizičkim, tehničkim i organizacijskim mjerama koje su usmjerene na sprječavanje neovlaštenog pristupa podacima.</p>	<p>Člankom 68. Zakona o službenoj statistici omogućeno je korištenje povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe. Informacije o uvjetima i načinima pod kojima se može omogućiti korištenje povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe javno su dostupne na internetskim stranicama DZS-a.</p>
<p>4. Zaposlenici potpisuju izjavu vezanu za povjerljivost i zaštitu statističkih podataka u skladu s odredbama Zakona o službenoj statistici.</p> <p>Pristup statističkim podacima prikupljenima za potrebe pojedine statističke aktivnosti prije njihova službenog objavljivanja imaju isključivo zaposlenici DZS-a te glavna ravnateljica, i to isključivo u opsegu i za potrebe one faze rada za koju su zaduženi.</p>	<p>4.a Zaposlenici koji rade s povjerljivim statističkim podacima dužni su potpisati Izjavu o statističkoj povjerljivosti pod materijalnom i kaznenom odgovornošću.</p>	<p>Zaposlenici DZS-a prihvaćaju obvezu poslovne tajne i pri zapošljavanju u državnoj službi upoznati su s potencijalnim posljedicama povrede poslovne tajne.</p> <p>Svaki državni službenik obavezan je položiti državni ispit, što je i propisano Zakonom o državnim službenicima (NN, br. 92/05., 107/07., 27/08., 49/11., 150/11., 34/12., 49/12., 37/13., 38/13., 1/15., 138/15. – Odluka USRH, U-I-2036/2012 od 21. 12. 2015., 61/17., 70/19. i 98/19.).</p>
	<p>4.b Sve osobe ovlaštene za obavljanje pojedinih poslova službene statistike potpisuju izjavu kojom se obvezuju na čuvanje povjerljivosti i zaštitu statističkih podataka.</p>	<p>Izjavu o povjerljivosti i zaštiti statističkih podataka obvezni su potpisati svi anketari koji imaju ugovorni odnos s DZS-om i sve pravne osobe koje su zasnovale ugovorni odnos na temelju provedenog postupka nabave.</p>
	<p>4.c Korisnici povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe potpisuju ugovor o pristupu mikropodacima kojim je zabranjeno kopiranje podataka.</p>	<p>Znanstvenici sklapaju ugovorni odnos o pristupu povjerljivim statističkim podacima za svrhu obavljanja znanstvenoistraživačke djelatnosti. Sastavni dio ugovora jest Izjava o povjerljivosti, koju potpisuju istraživači koji imaju pravo pristupa povjerljivim statističkim podacima.</p>
<p>5. Program publiciranja i Kalendar objavljivanja statističkih podataka dostupni su na internetskim stranicama DZS-a.</p> <p>Svako odstupanje od najavljenih rokova objavljivanja statističkih podataka pravodobno se najavljuje na internetskim stranicama DZS-a.</p> <p>Kako bi se osiguralo da politika ne utječe na objavljivanje statističkih podataka, rokovi objavljivanja unaprijed se javno najavljuju i dostupni su u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka.</p> <p>Time se postiže da se datumi objavljivanja statističkih podataka ne mogu prilagoditi politički pogodnom trenutku.</p>	<p>5.a Postoje Kalendar objavljivanja statističkih podataka i Program publiciranja koji sadržavaju rokove objavljivanja statističkih podataka čije je objavljivanje organizirala ustrojstvena jedinica zadužena za diseminaciju statističkih podataka.</p>	<p>Kalendar objavljivanja statističkih podataka dostupan je na internetskim stranicama DZS-a te pruža precizan pregled planiranih datuma objavljivanja svih statističkih podataka koje DZS planira unaprijed objaviti za cijelu statističku godinu. Kalendar objavljivanja statističkih podataka objavljuje se tri mjeseca prije datuma objavljivanja prvih statističkih podataka u idućoj kalendarskoj godini.</p>
	<p>5.b Poznati su datum i vrijeme objavljivanja statističkih podataka.</p>	<p>Svi statistički podaci dostupni su na internetskim stranicama DZS-a te su objavljeni u skladu s rokovima najavljenima u Programu publiciranja i Kalendaru objavljivanja statističkih podataka u 11 sati.</p>

SMJERNICE	KRITERIJ	PRIMJERI DOBRE PRAKSE
<p>Iz istog se razloga korisnicima objašnjavaju razlozi koji su prouzročili potencijalno odstupanje od rokova najavljenih u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka.</p>	5.c Kalendar objavljivanja statističkih podataka povremeno se ažurira i sadržava sve planirane statističke podatke za tekuću godinu.	Kalendar objavljivanja statističkih podataka objavljuje se na internetskim stranicama DZS-a https://dzs.gov.hr/objavljivanje/330
	5.d Statistički podaci dostupni su istodobno i na jednak način svim korisnicima te se objavljuju točno u 11 sati prema unaprijed najavljenim rokovima.	Svako odstupanje od najavljenih rokova objavljivanja najavljuje se najmanje tri radna dana prije datuma objavljivanja na internetskim stranicama DZS-a uz objašnjenje razloga odstupanja.
	5.e Točnost statističkih objava prati se i dokumentira.	
<p>6. Objavljuju se isključivo statistički podaci s jasnom porukom da je riječ o određenoj statističkoj pojavi, odnosno da ni politika ni interesne skupine nemaju utjecaj na objavljivanje službenih statistika.</p> <p>Odvajanjem objavljivanja statističkih podataka od političkih analiza, procjena i izjava jačaju načela pravodobnosti i poštovanja rokova objavljivanja te načela dostupnosti i jasnoće podataka.</p> <p>Korisnici jasno razlikuju statističke medije objavljivanja od nestručnih tumačenja statistike.</p>	6.a Komentari koji prate statističke podatke temelje se na statističkim, a ne na političkim procjenama.	Budući da Kalendar objavljivanja statističkih podataka pruža precizan pregled podataka koje će DZS objaviti za cijelu statističku godinu, odnosno godinu dana unaprijed, razvidno je da svako objavljivanje ovisi isključivo o DZS-u.
	6.b Statistički mediji objavljivanja ne sadržavaju političke najave, političko tumačenje podataka o statističkim pojavama ili političke akcijske planove.	Statistički se podaci nikada ne objavljuju u vezi s bilo kojom politikom ili političkom izjavom.
<p>7. Sustavno se komentira snažna kritika, zlouporaba i pogrešno tumačenje statistike.</p> <p>Kritika, zlouporaba ili pogrešno tumačenje statistike mogu doprinijeti ugrožavanju statistike i rukovodećih struktura koje se bave njezinom proizvodnjom. Stoga je za održavanje vjerodostojnosti važno biti spreman za ove slučajeve i imati unaprijed pripremljene scenarije kako na njih reagirati.</p>	7.a Postoji sustav praćenja medijskih objava vezanih za bilo koje statističko područje.	DZS sustavno prati medijske objave i pravodobno reagira u slučajevima neosnovanih kritika, zlouporaba i pogrešnog tumačenja službene statistike.
	7.b Postoje upute za postupanje u slučajevima neosnovane kritike, zlouporabe ili pogrešnog tumačenja statističkih podataka.	
<p>8. Kada se u objavljenim statističkim podacima otkriju pogreške, one se ispravljaju i najavljuju.</p> <p>Znatne pogreške odmah se objavljuju na za to predviđenome mjestu na internetskim stranicama DZS-a s procjenom kada će ispravljene statistike biti dostupne.</p> <p>Pogreške se mogu dogoditi, a kada se to dogodi, vrlo je bitno javno to obznaniti, ispraviti i dokumentirati. Time se održava povjerenje u statistiku i statistički integritet.</p>	8.a Za objavljene statističke podatke postoji uputa za postupanje u slučajevima objavljivanja pogrešaka.	Ako se u objavljenim statističkim podacima DZS-a otkriju pogreške, ispravci se objavljuju u najkraćem mogućem roku, a informacije o pogreškama objavljuju se na internetskim stranicama DZS-a, na kojima se objavljuju i ispravci.
		Ako se dogode znatne pogreške, DZS u najkraćem mogućem roku objavljuje ispravak kako bi se korisnicima omogućila upotreba točnih statističkih podataka.
<p>9. Nema povlaštenog pristupa statističkim podacima. Svi korisnici istodobno imaju jednak pristup statističkim podacima.</p>	9.a Nema povlaštenog pristupa prije objavljivanja statističkih podataka.	Statistički podaci dostupni su istodobno i na jednak način svim korisnicima te se objavljuju točno u 11 sati prema unaprijed najavljenim rokovima objavljivanja.

SMJERNICE	KRITERIJ	PRIMJERI DOBRE PRAKSE
Jednaki pristup statističkim podacima za sve korisnike ključan je za osiguravanje nepristranosti.	9.b Službena statistika transparentno se razvija, proizvodi i diseminira kako bi se svim korisnicima pristupilo na isti način. ²	
<p>10. Postavljeni kriteriji za kvalitetu statistike javno su dostupni na internetskim stranicama DZS-a.</p> <p>Uspostavljanjem i objavljivanjem jasnih kriterija u vezi s proizvodnjom kvalitetnih statistika naglašuje se koliko je kvaliteta postala prioritet kod prikupljanja, obrade, objavljivanja i diseminacije statistika.</p> <p>Kvalitetna statistika pruža korisnicima sigurnost za uspješnu provedbu analiza i usporedbi te pripremu programskih dokumenata na dulji rok.</p> <p>Stavljanjem na raspolaganje popratne statističke dokumentacije koja uključuje metodološka objašnjenja i metapodatke, jača se povjerenje javnosti u službenu statistiku koja se razvija, proizvodi i diseminira u skladu s načelima kvalitete službene statistike kao što su relevantnost, točnost, pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja, usklađenost i usporedivost, dostupnost i jasnoća podataka.</p>	10.a Procjena metoda i procesa za najvažnije statistike i pokazatelje provodi se redovito, a u nekim slučajevima uz sudjelovanje vanjskih stručnjaka.	DZS je javno objavio dokumentaciju o kvaliteti koja daje jasnu sliku upravljanja kvalitetom u statističkom sustavu Republike Hrvatske.
	10.b DZS kontinuirano radi na unaprjeđenjima kvalitete koristeći se različitim EU-ovim projektima.	Područje "Kvaliteta" na internetskim stranicama pruža korisnicima sve relevantne informacije.
	10.c DZS kontinuirano prati i promovira znanja o kvaliteti u statistici te ih ističe kao prioritet za uspješno funkcioniranje službene statistike u cjelini.	<p>Kvaliteta službene statistike jedan je od prioriteta DZS-a, stoga je sastavni dio sljedećih dokumenata:</p> <p>Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20.)</p> <p>Potpunog upravljanja kvalitetom – PUK</p> <p>Uputa za kvalitetu prema GSBPM-u</p> <p>Strategije razvitka službene statistike Republike Hrvatske 2021. – 2030. (NN, br. 29/22.)</p> <p>Programa statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2021. – 2027. (NN, br. 29/22.)</p>
	10.d DZS teoretska i praktična znanja iz područja kvalitete razmjenjuje na nacionalnoj i međunarodnoj razini.	<p>Izveštaji o kvaliteti za statistička istraživanja propisana GPP-om generiraju se iz baze kvalitete POMI i javno se objavljuju na internetskim stranicama DZS-a u području "Kvaliteta".</p> <p>Struktura izvještaja o kvaliteti u skladu je sa zahtjevima proizvođača i korisnika statistika.</p>

² Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske 2021. – 2030. (str. 6)

Statistički procesi

Europski i drugi međunarodni standardi, smjernice i dobre prakse potpuno se poštuju u statističkim procesima koje statistička tijela koriste pri razvoju, proizvodnji i diseminaciji europskih statistika, a istodobno se teži inovacijama. Vjerodostojnost statistika povećava se zahvaljujući ugledu stečenu dobrim upravljanjem i učinkovitošću. Odgovarajuća načela jesu dobra metodologija, prikladni statistički postupci, umjerena opterećenost izvještajnih jedinica i troškovna učinkovitost.

NAČELO 7. Dobra metodologija

Dobra metodologija temelj je kvalitetne statistike. Za to su nužni odgovarajući alati, postupci i stručnost.

NAČELO 8. Prikladni statistički postupci

Prikladni statistički postupci, primijenjeni u svim statističkim procesima, temelj su kvalitetnih statističkih podataka.

NAČELO 9. Umjereno opterećenje izvještajnih jedinica

Opterećenje izvještajnih jedinica razmjerno je potrebama korisnika. Nema pretjeranog opterećenja izvještajnih jedinica. Statistička tijela prate opterećenost izvještajnih jedinica i postavljaju ciljeve za njegovo postupno smanjenje.

NAČELO 10. Ekonomičnost

Resursima se učinkovito raspolaže.

SMJERNICE	KRITERIJ	PRIMJERI DOBRE PRAKSE
<p>11. Sveobuhvatni okvir za statističke metode u skladu je s europskim i drugim relevantnim međunarodnim standardima, smjernicama i dobrom praksom.</p> <p>Kvaliteta statistike ovisi o metodama i procesima koji se koriste u proizvodnom procesu.</p> <p>Funkcionalnost statistike proizlazi iz definicija i klasifikacija koje se primjenjuju na isti način i u svim statističkim područjima.</p> <p>Vjerodostojnost statistike povećava se primjenom međunarodnih standarda.</p> <p>Propisi, metodologije, standardi i klasifikacije sastavni su dio Eurostatova statističkog priručnika (Statistical Requirements Compendium)</p>	<p>11.a Statistika je izrađena korištenjem europskih i međunarodnih metodoloških standarda.</p>	<p>DZS proizvodi statistiku u skladu s EU-ovim metodologijama i standardima koji su navedeni u Eurostatovu statističkom priručniku – <i>Statistical Requirements Compendium</i>.</p> <p>DZS proizvodi statistiku u skladu s obvezama koje proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji, a navedene su u dokumentu <i>Statistical Requirements Compendium</i> (izdanje 2021.). Stoga je razrada aktivnosti i razvojnih ciljeva Programa statističkih aktivnosti Republike Hrvatske (PSA) strukturirana upravo prema statističkim područjima u skladu s predmetnim dokumentom³.</p>
	<p>11.b U statističkim istraživanjima i administrativnim izvorima podataka koji se koriste za proizvodnju statistika primjenjuju se jedinstveni standardi kod obuhvata, definicija varijabli, jedinica promatranja i klasifikacija.</p>	<p>Ustrojstvene jedinice koje se bave prikupljanjem, obradom, proizvodnjom i diseminacijom statističkih podataka koriste se različitim softverskim rješenjima:</p> <p>Za svrhu primjene jedinstvenih standarda uspostavljena je mrežna aplikacija za organizaciju i provođenje statističkih istraživanja koja su propisana GPP-om.</p> <p>Osim toga, kreirana je CROMETA – Središnja baza metapodataka kao jezgra sustava za obradu statističkih istraživanja tzv. Integriranoga statističkoga informacijskog sustava (ISIS-a).</p> <p>Nadalje, uspostavljena je aplikacija <i>Metadata Manager</i>, namijenjena korisnicima koji su nadležni za sadržaj metapodataka, uključujući administratore cijele središnje baze metapodataka CROMETA pa sve do korisnika iz stručnih odjela za određene vrste metapodataka.</p> <p><i>Survey Processor</i>, ili popularno zvani Generator, jest aplikacija za obradu istraživanja koja je dinamički povezana sa središnjom bazom metapodataka i iz nje se učitavaju informacije o statističkim istraživanjima, osobama koje izvode obradu, procesima koji su uključeni u obradu, podacima itd.</p> <p>U sklopu sustava ISIS koristi se i Warehouse Browser, koji omogućuje tabeliranje i pregledavanje podataka koji su opisani u središnjoj bazi metapodataka kroz aplikaciju Survey Processor.</p> <p>Dio ovoga kompleksnog sustava jest i KLASUS, alat u kojem su sve klasifikacijske verzije pohranjene na jednome mjestu.</p> <p>Kako bi obuhvat statističkih jedinica u istraživanju bio potpun koristi se i Statistički poslovni registar za izradu adresara za provedbu statističkih istraživanja koja se provode metodom uzorkovanja.</p>

³ Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2021. – 2027. (str. 7)

SMJERNICE	KRITERIJ	PRIMJERI DOBRE PRAKSE
		Poslovi koji se odnose na postupke uzorkovanja organizacijski su uspostavljeni centralizirano na razini DZS-a u ustrojstvenoj jedinici koja je isključivo tome posvećena .
	11.c Dokumentiraju se koncepti, definicije i klasifikacije.	Sve su klasifikacijske verzije pohranjene u KLASUS-u. Nazivi aktualnih međunarodnih i nacionalnih propisa ažuriraju se u GPP-u iz godine u godinu.
	11.d Opisi metodologija i procesa, kao i ostala dokumentacija, kontinuirano se revidiraju i ažuriraju.	Za svako statističko istraživanje pripremljen je opis po svim osnovnim procesima i potprocesima GSBPM-a.
	11.e Obrazloženo je i objavljeno potencijalno odstupanje od europskih i međunarodnih standarda.	GSBPM – pripremljena nacionalna verzija u skladu s dobrom praksom kao i Upute za kvalitetu prema istome modelu Modul GSBPM razvijen je u bazi i aplikaciji kvalitete POMI. Na jednome mjestu nisu samo pohranjene informacije za statistička istraživanja propisana GPP-om po ESS-ovim strukturama izvještavanja ESMS, ESQRS i SIMS, nego se pohranjuju i informacije o statističkim istraživanjima prema GSBPM-u.
12. Revizije se provode prema standardiziranim, dobro utvrđenim i javno objavljenim pravilima. Nove informacije (novi podaci) dovode do mogućnosti revizije statistika tako da objektivnije prikazuju promjene u društvu. Stoga je katkad nužno pristupiti reviziji statističkih podataka. Revizijske postupke potrebno je pripremiti, organizirati i primijeniti na transparentan način kako bi se zadržalo povjerenje korisnika u službenu statistiku.	12.a Postoje smjernice za reviziju objavljenih statistika.	Opća revizijska politika DZS-a koja se odnosi na sva statistička područja na transparentan i sveobuhvatan način opisuje postupke revizije kojima se dodatno unaprjeđuje točnost i pouzdanost podataka te povećava povjerenje u službenu statistiku. Objavljena je na internetskim stranicama DZS-a. Osim toga, izrađuju se i posebne revizijske politike za pojedina statistička područja, primjerice Revizijska politika za područje statistike nacionalnih računa i državnih financija / statistike prekomjernoga proračunskog manjka.
	12.b Korisnicima se objašnjavaju metodološka poboljšanja koja dovode do revizija.	Revizija ekonomskih klasifikacija dobar je primjer upoznavanja korisnika sa svim fazama revizije na internetskim stranicama DZS-a i putem ostalih medija. Revizije međunarodnih statističkih klasifikacija uključuju cjelovit pregled potreba korisnika, kao i konceptualne osnove i korisničke alate koji se odnose na razvoj, izradu i primjenu klasifikacija.
13. Koriste se prikladne metode za uređivanje i ispravljanje pojava koje su predmet opažanja i za koje su prikupljene informacije nepotpune. Svi se procesi redovito provjeravaju, revidiraju ili, po potrebi, ažuriraju.	13.a Koriste se priznate statističke metode i razvijaju alati za postizanje odgovarajuće kvalitete.	DZS obrađuje veliku količinu prikupljenih podataka na temelju standardnih postupaka, tako da provodi usporedbu s prethodnim izvještajnim razdobljima ili sličnim ispitanicima. Ustrojstvena jedinica zadužena za metodologije kontinuirano unaprjeđuje metode te primjenjuje softverska rješenja nužna za provedbu postupka uzorkovanja i sezonskih prilagodbi.

SMJERNICE	KRITERIJ	PRIMJERI DOBRE PRAKSE
<p>Detaljan program pripremljen po svim procesima i potprocesima jedan je od preduvjeta za postizanje visoke razine kvalitete statistika.</p>	<p>13.b Statističari kontinuirano sudjeluju na sastancima, seminarima, kongresima itd. kako bi unaprijedili znanja, vještine i kompetencije.</p>	<p>Svoja znanja, vještine i kompetencije statističari DZS-a kontinuirano usavršavaju sudjelovanjem na međunarodnim sastancima, seminarima i kongresima te aktivno sudjeluju u radu Eurostatovih radnih skupina.</p>
<p>14. Potreba za novom statistikom analizira se i procjenjuje ovisno o novonastalim zahtjevima i situacijama.</p> <p>Za prikupljanje, proizvodnju i diseminaciju statistika potrebni su ljudski, financijski, ali i IT resursi. Kako bi se osigurali odgovarajući resursi za proizvodnju statistika, bitno je da se raspoloživi resursi koriste učinkovito. Iskoristivost resursa može se pratiti usporedbom potreba za novim statistikama te povezanim proizvodnim troškovima.</p>	<p>14.a Uspostavljeni su postupci za procjenu potreba novih statistika.</p>	<p>Pri izradi GPP-a Statistički savjet Republike Hrvatske raspravlja o sadržaju dokumenta (vrsti istraživanja, periodičnosti, dostupnosti izvora), daje komentare i prijedloge te, u konačnici, odobrava dokument.</p>
	<p>14.b Kreira se financijski model za procjenu postojećih i novih troškova službenih statistika.</p>	<p>Koristeći ESF-ova sredstva u planu je izrada softverskog rješenja koje će na razini statističkog proizvoda generirati ukupan trošak po osnovnim GSBPM-ovim procesima.</p>
	<p>14.c Kreira se financijski model s pomoću kojeg će se moći ocijeniti koliko postojeće statistike doprinose izradi novih statistika.</p>	<p>DZS kontinuirano ulaže napore radi integriranja svih prikupljenih statistika od poslovnih, poljoprivrednih do socijalnih kako bi se spriječilo dvostruko prikupljanje podataka, tj. osigurala najbolja primjena resursa, vodeći pritom računa o smanjenju opterećenja ispitanika.</p>
<p>15. Troškovi ispitanika u vezi sa statističkom proizvodnjom mjere se i smanjuju koliko je to moguće.</p> <p>Izrada statistika usmjerena je na davatelje podataka, vodeći pritom računa da će posljedica biti minimalno opterećenje u njihovu redovitom radu. Troškovi proizvodnje službene statistike moraju biti razmjerni važnosti ciljanog rezultata i koristi, a resursi se moraju optimalno iskoristiti. Kad god je to moguće, traženi podaci trebaju biti proizvedeni na temelju već postojećih izvora podataka.⁴</p> <p>Ako podaci potrebni za izradu određene statistike nisu dostupni iz administrativnih izvora, organizirat će se prikupljanje podataka od potencijalnih ispitanika. Vođenjem evidencije o opterećenju (tj. troškovima) ispitanika postignuta je transparentnost proizvodnje i usredotočenost na sustavno smanjivanje opterećenosti ispitanika.</p>	<p>15.a Kontinuirano se pristupa smanjivanju administrativnog opterećenja.</p>	<p>Proizvodnja statističkih podataka u DZS-u sve je više usmjerena na korištenje administrativnih izvora podataka.</p>
	<p>15.b Prethodni podaci koriste se u što je moguće većoj mjeri te u mjeri u kojoj se to može stručno opravdati.</p>	
	<p>15.c Sustavno se procjenjuje opterećenje ispitanika u privatnom sektoru.</p>	

⁴ Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske 2021. – 2030. (str. 6)

Statistički rezultati

Raspoložive statistike moraju zadovoljavati potrebe korisnika. Statistike udovoljavaju europskim standardima kvalitete i služe potrebama europskih institucija, vlada, istraživačkih ustanova, poduzeća i šire javnosti. Kvaliteta rezultata mjeri se s obzirom na opseg u kojem su oni relevantni, točni i pouzdani, pravodobni, usklađeni, usporedivi na razini regija i zemalja te lako dostupni korisnicima, a sve su to načela koja se odnose na statističke rezultate.

NAČELO 11. Relevantnost

Europske statistike moraju udovoljavati potrebama korisnika.

NAČELO 12. Točnost i pouzdanost

Europske statistike točno i pouzdano odražavaju stvarnost.

NAČELO 13. Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja

Europske statistike pravodobno se objavljuju i diseminiraju u točno određeno vrijeme.

NAČELO 14. Usklađenost i usporedivost

Europske statistike interno su i vremenski dosljedne i usporedive među regijama i zemljama; srodni podaci iz različitih izvora mogu se kombinirati i zajednički upotrebljavati.

NAČELO 15. Dostupnost i jasnoća

Europske statistike predstavljene su na jasan i razumljiv način, objavljene na odgovarajući i primjeren način, raspoložive i dostupne na nepristranoj osnovi zajedno s metapodacima i smjernicama.

SMJERNICE	KRITERIJ	PRIMJERI DOBRE PRAKSE
<p>16. Prati se zadovoljstvo korisnika uz istodobno praćenje relevantnosti postojećih statistika te novih potreba korisnika.</p> <p>Cilj statistike jest uspostaviti komunikaciju s korisnicima, postupati u skladu s profesionalnom neovisnosti, održavati nepristranost prema svim korisnicima te kontinuirano izgrađivati objektivni i pouzdan sustav, poštujući načela povjerljivosti statističkih podataka i troškovne učinkovitosti.</p> <p>Korisnici su stoga ključni za rezultate DZS-a. Kontakt i povratne informacije korisnika omogućuju da statistički proizvodi i usluge ostanu relevantni.</p>	<p>16.a Uspostavljen je stalni kontakt s korisnicima u uspostavljenim korisničkim vijećima.</p>	<p>DZS je osnovao nekoliko stalnih korisničkih vijeća za pojedina statistička područja kako bi se od korisnika dobile povratne informacije o kvaliteti i sadržaju statističkih podataka te mogućim budućim poboljšanjima.</p>
	<p>16.b Provode se istraživanja o potrebama korisnika.</p>	<p>DZS provodi Anketu o zadovoljstvu korisnika.</p> <p>Pripremaju se odgovori na upite korisnika za podacima ili konkretnim informacijama.</p>
<p>17. Programskim dokumentima propisuju se aktivnosti na godišnjoj i višegodišnjoj razini te objašnjavaju prioritete.</p> <p>Programskim dokumentima navode se planovi za nove statistike, kao i razvoj ili dopuna postojećih statistika, omogućujući korisnicima da u skladu s tim planiraju vlastite aktivnosti i upotrebu statistika.</p>	<p>17.a Objavljuje se opis planiranih aktivnosti i prioriteta za sljedeću godinu.</p>	<p>U vezi s provedbom strateških ciljeva i planova DZS-a na godišnjoj i višegodišnjoj razini organizira se savjetovanje sa zainteresiranom javnošću.</p>
	<p>17.b Godišnji program rada</p>	<p>Godišnjim programom rada detaljnije se na godišnjoj razini raspisuju aktivnosti i financijski resursi potrebni za ostvarivanje mjera definiranih u Provedbenom programu.</p>
<p>18. Statistika je točna te se diseminira pravodobno i uz poštovanje rokova objavljivanja u skladu s europskim i drugim međunarodnim standardima.</p> <p>Kako bi korisnici mogli koristiti statistiku za analizu i planiranje razvoja u društvu, bitno je da statistika bude pravodobna. Bitno je da se statistički podaci objavljuju u planirano vrijeme kako bi korisnici u skladu s time mogli planirati svoje aktivnosti.</p> <p>Na taj se način osnažuje povjerenje korisnika u službenu statistiku.</p>	<p>18.a Kako bi se osigurala pravodobnost statistika, propisani su standardi koliko treba trajati proizvodnja. Stoga se primjenjuju svi relevantni europski standardi za to područje.</p>	<p>Rokovi za objavljivanje podataka navedeni su u GPP-u.</p>
	<p>18.b Kako bi se osigurala pravodobnost, Program publiciranja i Kalendar objavljivanja statističkih podataka dostupni su na internetskim stranicama DZS-a.</p>	<p>Kalendar objavljivanja statističkih podataka već se godinama objavljuje na internetskim stranicama DZS-a https://dzs.gov.hr/objavljivanje/330</p> <p>Kalendar objavljivanja statističkih podataka za određenu godinu sadržava precizan pregled planiranih datuma objavljivanja svih statističkih podataka koje DZS planira objaviti za cijelu statističku godinu unaprijed, ovisno o završetku obrade pojedinoga statističkog istraživanja i o mogućnostima izrade pojedinog medija objavljivanja.</p>
	<p>18.c Na internetskim stranicama DZS-a pravodobno se najavljuju odstupanja od planiranih datuma objavljivanja.</p>	<p>Svako odstupanje od najavljenih rokova objavljivanja najavljuje se najmanje tri radna dana prije datuma objavljivanja na internetskim stranicama DZS-a, uz objašnjenje razloga odstupanja.</p>
<p>19. Statistički podaci usporedivi su u razumnome vremenskom roku po statističkim područjima i prostornim jedinicama.</p> <p>Statistika bi trebala biti usporediva tijekom vremena, tako da je</p>	<p>19.a Moguće je usporediti statističke podatke određenog razdoblja, a u slučajevima prekida vremenskog niza pripremljena su metodološka objašnjenja.</p>	<p>Baza podataka o kvaliteti POMI sadržava opise koncepata i moguće je usporediti indikatore kvalitete prema EU-ovim korisničkim i proizvođačkim konceptima ESMS, ESQRS i SIMS.</p>

SMJERNICE	KRITERIJ	PRIMJERI DOBRE PRAKSE
<p>moguće koristiti se statistikom za opisivanje i analizu razvoja po ključnim statističkim područjima.</p> <p>Uvijek će se voditi rasprava o tome što je to "razumni" vremenski okvir, balansirajući između pravodobnosti i pouzdanosti statistika.</p> <p>U nekim će slučajevima promjene pravne stečevine utjecati na novi postupak izrade statistike i time prouzročiti da one više neće biti usporedive s prethodnim statistikama.</p>	19.b Statistiku je moguće usporediti sa sličnom statistikom drugih država članica EU-a.	Primjena europskih klasifikacija, standarda, metodologija i pravne stečevine omogućuje usporedbu sa sličnim statistikama drugih država članica EU-a.
	19.c Koncepti primijenjeni u statistikama za više područja koriste se dosljedno kako bi se osigurala usporedba između statističkih područja.	Usporedivost je omogućena primjenom istih koncepata.
<p>20. Statistički podaci objavljuju se u obliku koji je korisnicima jasan i lako dostupan, a podaci i metapodaci arhiviraju se kako bi objavljivanje iz prethodnih godina bilo raspoloživo.</p> <p>Objavljeni statistički podaci trebali bi biti razumljivi i lako dostupni korisnicima. Na taj način povećava se korisnost statistike, a to znači da korisnici mogu statističke podatke preuzeti s mrežnog mjesta u računalno čitljivom obliku.</p> <p>Štoviše, statistike bi trebale biti predstavljene na način koji medijima i drugim korisnicima olakšava upotrebu (npr. grafički i kartografski prikazi, tablice itd.). Također bi trebalo omogućiti pristup objavljenim podacima iz prethodnih godina.</p>	20.a Statistički podaci objavljuju se u lako dostupnom obliku, što ih čini jednostavnima za preuzimanje i ponovnu upotrebu.	Statistički podaci objavljuju se putem različitih medija objavljivanja na internetskim stranicama DZS-a.
	20.b Svi statistički podaci dostupni su u elektroničkom obliku.	Statističke baze podataka na poveznici https://web.dzs.hr/PX-Web.asp?url=%22Hrv/Archive/stat_databases.htm%22 https://stsbaza.dzs.hr/ Statistika u nizu na poveznici https://podaci.dzs.hr/hr/statistika-u-nizu/ na jednome mjestu nudi podatke o relevantnim statističkim područjima.
	20.c Za sve statističke pojmove, izraze i statističke podatke pripremljena su metodološka objašnjenja.	Metodološka objašnjenja dostupna su i sastavni su dio objavljivanja svih statističkih publikacija uključujući i objavljivanje podataka na portalu GEOSTAT.
	20.d Prethodno objavljeni statistički podaci dostupni su u arhivi.	Arhiva objavljenih podataka dostupna je na poveznici https://web.dzs.hr/arhiva.htm
	20.e Slijedi se dobra praksa kod pripreme metodoloških objašnjenja, kartografskih prikaza, grafikona, tablica itd.	Kartografski prikazi dostupni su na portalu GEOSTAT na poveznici https://geostat.dzs.hr/ uključujući katalog metapodataka. https://geostat.dzs.hr/geonetwork/srv/hr/catalog.search#/home
<p>21. Metapodaci tj. dokumentacija koja opisuje izradu statistika, izvore podataka, statističke metode, kvalitetu statističkih procesa i proizvoda itd., objavljuje se zajedno sa statističkim podacima.</p> <p>Objašnjenje i opis koncepta svake statistike i kvaliteta te statistike mogu pomoći korisniku u razumijevanju, korištenju i procjeni statistike. Postoji više načina za opisivanje statistike. Korištenje standardiziranih metoda omogućuje razmjenu i dijeljenje metapodataka.</p> <p>To je posebno bitno za europsku statistiku, s kojom se mogu razmjenjivati metapodaci u slučajevima kada ostale države</p>	21a. Stručno-metodološko objašnjenje (izvori i metode prikupljanja podataka) dostupno je za svaku statistiku.	<p>U DZS-u baza podataka o kvaliteti – POMI sadržava opis svake statistike izrađene prema GPP-u, ali i ključne parametre kao što su relevantnost, točnost, pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja, usklađenost i usporedivost, dostupnost i jasnoću podataka. DZS ima odgovarajuću ustrojstvenu strukturu koja daje smjernice, preporučuje odgovarajuće metodologije i povremeno provjerava metode korištene u statističkim procesima. Objavljivanje smjernica i priručnika ključni su kako za informiranje korisnika, tako i za edukaciju o novim statističkim temama.</p> <p>Korisnici se informiraju o metodologiji statističkih procesa, konceptima i definicijama. Kratko objašnjenje vezano za definicije glavnih pojmova i metodološka objašnjenja dostupni su korisnicima za sve</p>

SMJERNICE	KRITERIJ	PRIMJERI DOBRE PRAKSE
<p>članice EU-a dostavljaju istovrsne statistike.</p> <p>Uvijek će postojati određena nesigurnost vezana za statistiku, ali nesigurnost treba umanjiti u danom okviru tako da komunikacija s korisnicima bude što preciznija i pouzdanija.</p> <p>Treba biti stalno svjestan pouzdanosti statistike i neprestano pokušavati povećati njezinu razinu pouzdanosti.</p> <p>Za upotrebu statistike vrlo važno može biti poznavanje izvora podataka koji mogu poboljšati razinu kvalitete.</p>		<p>službene statističke podatke.</p> <p>DZS kontinuirano priprema i pruža još detaljnije metodološke napomene "naprednim" korisnicima službene statistike i istraživačima u izvještajima o kvaliteti koji se generiraju iz unesenih podataka o kvaliteti u bazi podataka o kvaliteti POMI. U toj bazi pohranjeni su metapodaci koji sadržavaju detaljne tekstualne i numeričke podatke (pokazatelje kvalitete) prema ključnim dimenzijama kvalitete definiranim u standardnim strukturama za izvještavanje o kvaliteti (ESQRS/ESMS/SIMS). Stoga je moguće generirati izvještaje o kvaliteti iz baze POMI koji se potom objavljuju na internetskim stranicama u području "Kvaliteta". Osim toga, objavljuju se informacije o uvedenim inovacijama i promjenama koje su se dogodile u statističkim istraživanjima, primjerice uvođenje novih verzija klasifikacija ISCO, NACE i ISCED, povećanje veličine uzorka, promjene okvira za izbor uzorka itd.</p>
	<p>21.b U izvještajima o kvaliteti navode se opisi kvalitete te numerički pokazatelji kvalitete za svaku pojedinu statistiku.</p>	<p>Sve se publikacije na internetskim stranicama DZS-a objavljuju dvojezično.</p> <p>Baza kvalitete također je pripremljena dvojezično, pa se omogućuje generiranje izvještaja o kvaliteti na hrvatskome i engleskom jeziku.</p> <p>Dvojezičnost pripremljenih statistika i dokumentacije omogućuje primjenu službenih statistika Republike Hrvatske širokom krugu korisnika.</p>
	<p>21.c Opisi slijede međunarodne standarde za metapodatke.</p>	<p>U statističkim istraživanjima i ostalim aktivnostima primjenjuju se klasifikacije prema nacionalnim i međunarodnim standardima. Klasifikacije, njihove verzije i razine čine važno područje metapodataka i uključene su u bazu CROMETA.</p>

Popis literature

1. Eurostatov statistički priručnik (*Statistical Requirements Compendium*), izdanje 2021.
2. Kodeks prakse europske statistike za nacionalna statistička tijela i Eurostat (statističko tijelo EU-a), Luxembourg, Ured za publikacije, 2018.
3. Naputak o načinu zaštite povjerljivih statističkih podataka u DZS-u (NN, br. 78/21.)
4. Naputak o pravilima i metodama zaštite pri diseminaciji službenih statističkih podataka DZS-a (NN, br. 78/21.)
5. Opća revizijska politika Državnog zavoda za statistiku, svibanj 2021.
6. Primjena modela potpunog upravljanja kvalitetom u Državnom zavodu za statistiku – PUK
7. Pravilnik o načinu zaštite statističkih podataka, KLASA: 950-01/04-01/16, URBROJ: 555-11-01-04-1, od 2. srpnja 2004.
8. Pravilnik o odnosima s medijima, Državni zavod za statistiku, ožujak 2015.
9. Pravilnik o pristupu povjerljivim podacima DZS-a unutar sustava službene statistike (NN, br. 59/21.)
10. Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2021. – 2027. (NN, br. 29/22.) (str. 7 i 10)
11. Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske 2021. – 2030. (NN, br. 29/22.) (str. 6)
12. Upute za kvalitetu prema GSBPM-u
13. Uredba (EU) br. 2015/759 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015., članak 5.a
14. Uredba (EZ) br. 223/2009 o europskoj statistici
15. Uredba o unutarnjem ustrojstvu Državnog zavoda za statistiku (NN, br. 97/20.)
16. Zakon o službenoj statistici (NN, br. 25/20.)

Popis mrežnih poveznica

1. Organizacijska shema Državnog zavoda za statistiku 2020. Preuzeto s <https://dzs.gov.hr/UserDocsImages/slike/organigram-dzs-2020-cro.pdf> (6. travnja 2022.)
2. Kalendar objavljivanja statističkih podataka, 2022. Preuzeto s https://dzs.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/02-Kalendar%202022_21.3.2022.pdf (6. travnja 2022.)
3. Statističke baze podataka. Preuzeto s https://web.dzs.hr/PX-Web.asp?url=%22Hrv/Archive/stat_databases.htm%22 (6. travnja 2022.)
4. Aplikacija za pregled STS baze. Preuzeto s <https://stsbaza.dzs.hr/> (6. travnja 2022.)
5. Statistika u nizu. Preuzeto s <https://podaci.dzs.hr/hr/statistika-u-nizu/> (6. travnja 2022.)
6. Arhiva objavljenih podataka. Preuzeto s <https://web.dzs.hr/arhiva.htm> (6. travnja 2022.)
7. Kartografski prikazi u portalu GEOSTAT. Preuzeto s <https://geostat.dzs.hr/> (6. travnja 2022.)
8. GEOSTAT-ov katalog. Preuzeto s <https://geostat.dzs.hr/geonetwork/srv/hrv/catalog.search#/home> (6. travnja 2022.)
9. Administrativni poslovni registar: <https://web.dzs.hr/adrRPS.htm>